

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen konserniohjeen hyväksyminen

Aluehallitus 25.08.2025 § 262

Valmistelija

hallintojohtaja Katja Tommiska, puh. 040 821 2396,
katja.tommiska@omahame.fi, toimialajohtaja Jussi Savola, puh. 040 330 5512, jussi.savola@omahame.fi

Selostus

Hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 22 §:n mukaan aluevaltuusto päättää hyvinvointialueen omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Lain 4 §:n mukaan hyvinvointialue tytäryhteisöineen muodostaa hyvinvointialuekonsernin. Konserniyhteisön, emoyhteisön ja tytäryhteisön käsitteet määräytyvät kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n ja 6 §:n perusteella. Hyvinvointialue on konsernin emoyhteisö ja sen tytäryhteisöjä ovat kaikki ne yhteisöt tai säätiöt, joissa hyvinvointialue joko yksin tai yhdessä muiden kanssa käyttää em. lainkohtien mukaista määräysvaltaa.

Konsernijohtoon kuuluvat hyvinvointialuelain 50 §:n mukaisesti hyvinvointialueen hallitus, hyvinvointialuejohtaja ja muut hallintosäännössä määrätty viranomaiset. Konsernijohto vastaa hyvinvointialuekonsernin omistajaohjauksen toteutuksesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin mainita.

Hyvinvointialuekonsernin omistajaohjauksesta on säädetty hyvinvointialuelain 48 §:ssä. Sen mukaan omistajaohjauksella tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla hyvinvointialue omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön tai muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Omistajaohjaus voi liittyä perustamissopimuksiin, yhtiöjärjestysmääräyksiin, palvelujen tuottamista koskeviin ja muihin sopimuksiin, henkilövalintoihin, ohjeiden antamiseen hyvinvointialuetta eri yhteisöissä edustaville henkilöille, muuhun hyvinvointialueen määräysvallan käyttöön sekä muihin vastaaviin seikkoihin.

Hyvinvointialuelain 49 §:ssä säädetään hyvinvointialueen tytäryhteisöjen toiminnasta ja konserniohjeesta. Säännöksen mukaan konserniohjetta sovelletaan hyvinvointialueen tytäryhteisöjen ja soveltuvin osin osakkuusyhteisöjen omistajaohjaukseen. Konserniohjeessa annetaan tarpeelliset määräykset ainakin:

- 1) hyvinvointialuekonsernin talouden ja investointien suunnittelusta ja ohjauksesta;
- 2) konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestämisestä;
- 3) tiedottamisesta ja hyvinvointialueen luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaamisesta;
- 4) velvollisuudesta hankkia hyvinvointialueen kanta asiaan ennen päätöksentekoa;
- 5) konsernin sisäisistä palveluista;

- 6) hyvinvointialueen tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpanosta ja nimittämisestä;
- 7) hyvinvointialueen tytäryhteisöjen hyvästä hallinto- ja johtamistavasta;
- 8) hyvinvointialuekonsernin valmiussuunnittelusta, varautumisesta ja näiden yhteensovittamisesta hyvinvointialuekonsernissa.

Konserniohjeen päivitystarpeet

Voimassa oleva Kanta-Hämeen hyvinvointialueen konserniohje on hyväksytty aluevaltuuston kokouksessa 7.2.2023 (§ 3).

Tarkastuslautakunta on vuoden 2024 arviointikertomuksessaan esittänyt suosituksen, että aluevaltuusto vahvistaa omistajaohjauksen periaatteet. Lisäksi tarkastuslautakunta on tuonut esille vuoden 2024 arviointikertomuksessa seuraavaa: ”Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että aluevaltuusto tiedostaa omistajaohjauksen periaatteita vahvistaessaan, että nyt konsernivalvontaan muodostetut kaksoisroolit aiheuttavat riskin konsernivalvonnan läpinäkyvyydelle Oma Hämeen Tukipalvelut Oy:n osalta. Yhtiön hallitusjäsenten jäävätessään itsensä aluehallituksessa yhtiön asioita koskevassa käsittelyssä, kuten omistajaohjauksen tuloksellisuusarvioinnissa, muodostuu konkreettinen ohjaus tältä osin aluehallituksen varajäsenille.” Tarkastuslautakunnan esittämät suositukset on otettu huomioon konserniohjeen päivityksessä.

Konserniohjeen rakennetta ehdotetaan muutettavan siten, että ohjeeseen lisätään kaksi uutta lukua ”Omistajaohjauksen periaatteet” ja ”Tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen”.

Konserniohjeen luonnoksen luku 2 ”Omistajaohjauksen periaatteet”

Konserniohjeen luonnoksen lukuun 2 ”Omistajaohjauksen periaatteet” on sisällytetty omistajaohjautta koskevat yleistasoiset linjaukset. Käytännössä luonnoksen lukuun 3 on siirretty voimassa olevan konserniohjeen luvun 7.1 sisällöstä yleistasoisia linjauksia koskevat kohdat, minkä lisäksi luvussa avataan aiempaa laajemmin omistajaohjauksen periaatteita koskevia lähtökohtia ja linjauksia.

Konserniohjeen luonnoksen luku 10.1 ”Tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen”

Konserniohjeen luonnoksen lukuun 10.1 ”Tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen” on siirretty osa voimassa olevan konserniohjeen luvun 9 sisällöstä. Uuteen lukuun 10.1 ehdotetaan sisällytettävän aiempaa täsmällisemmät määräykset koskien tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpanoa ja nimittämistä. Luonnoksessa ehdotetaan mm., että

- Hallituksilla ei lähtökohtaisesti tule olla varajäsenjärjestelyjä.
- Jäsen ehdokkaiden asiantuntemuksen ja kokemuksen arvioimiseksi jäsen ehdokkaiden on toimitettava ennen valintoja hyvinvointialueelle ansioluettelonsa.
- Hallituksen jäsenten on annettava suostumus tehtävään.
- Kaksoisroolien välttämiseksi konsernijohtoon kuuluvan luottamushenkilön tai viranhaltijan ei tule pääsääntöisesti kuulua hyvinvointialueen tytäryhteisöjen toimielimiin. Hyvinvointialueen konsernijohtoon kuuluvat aluehallitus ja hyvinvointialuejohtaja ja hänen määräämänsä hyvinvointialueen johtoryhmän jäsenet (HS 34 §).

- Hallituksen jäsenen tulee olla riippumaton hoitaessaan tehtävää. Jäsen ei ole riippumaton jos:
 - hänellä on vähäistä suurempi toimeksiantosuhde yhteisöön tai hänellä on ollut tällainen viimeisen vuoden aikana,
 - hän kuuluu sellaisen toisen yhteisön toimivaan johtoon tai muuhun päättävään elimeen, jolla on merkittävä kilpailuasema tai asiakkuussuhde toimittajayhteisöön tai
 - hän kuuluu toimivaan johtoon sellaisessa yhteisössä, jonka hallituksen jäsen kuuluu toimivaan johtoon ensin tarkoitetussa yhteisössä (ristikkäinen valvontasuhte).

Muut konserniohjeen luonnoksen muutosesitykset

Konserniohjeen luonnoksen luvusta 3 ehdotetaan poistettavan kaksi lyhyttä tekstikohtaa tarpeettomina.

Konserniohjeen luonnoksen luvussa 7 ”Konserniohjeen sitovuus” ehdotetaan täsmennettävän yhtä kappaletta, joka käsittelee toimintaohjeita koskien konserniohjeen yksittäisen ohjeen ja muun sääntelyn välistä ristiriitatilannetta.

Konserniohjeen luonnoksen luvusta 8 ”Omistajaohjauksen käytännöt ja toimintamallit Kanta-Hämeen hyvinvointialueella” ja sen alaluvuista ehdotetaan poistettavan ne tekstiosiot, jotka ovat päällekkäisiä luonnoksen uuden luvun 2 kanssa. Lisäksi luvun otsikko ehdotetaan muutettavan muotoon, joka vastaa paremmin luvun päivityksen jälkeistä sisältöä.

Konserniohjeen luonnoksen luvusta 10 ”Tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten valinta ja nimittäminen” ehdotetaan poistettavan ne tekstiosiot, jotka ovat päällekkäisiä luonnoksen uuden luvun 10.1 kanssa.

Konserniohjeeseen ehdotetut em. muutokset ovat liitteenä luonnoksena. Muutosehdotukset ja lisäykset on merkitty luonnokseen punaisella kursivilla. Poistoehdotukset on merkitty yliviivauksella.

Aluevaltuuston pöytäkirjaan liitetään valtuuston hyväksymän päätöksen mukaisesti päivitetty konserniohje.
(JS)

Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että se hyväksyy Kanta-Hämeen hyvinvointialueen konserniohjeen liitteen mukaisena.

Käsittely

Hyvinvointialuejohtajan muutettu päätösesitys:

Aluehallitus päättää palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi hyvinvointialuejohtajan muutetun päätösesityksen.

Täytäntöönpano

Muutoksenhaku

Ei muutoksenhakuoikeutta

Valmistelija	hallintojohtaja Katja Tommiska, puh. 040 821 2396, katja.tommiska@omahame.fi, toimialajohtaja Jussi Savola, puh. 040 330 5512, jussi.savola@omahame.fi
Selostus	Aluehallitus on päättänyt kokouksessaan 25.8.2025 (§ 262) palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi. Uudelleenvalmistelussa on konserniohjeen luonnokseen tehty vielä seuraavat muutokset: - Konserniohjeen luonnoksen luvun 7 ”Konserniohjeen sitovuus” kolmannen kappaleen viimeinen virke on muutettu muotoon ”Ristiriidan käsittely dokumentoidaan ja saatetaan aluehallitukselle tiedoksi.” - Konserniohjeen luonnoksen luvun 10.1 ”Tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen” • ensimmäisen kappaleen toinen virke on muutettu muotoon ”Hallituksen jäsenillä tulee olla taitoa tukea ja arvioida toimitusjohtajan toimintaa.” • kuudennen kappaleen virke on muutettu muotoon ” Yhtiöiden hallitusten jäsenille suositetaan HHJ- tutkinnon (”Hyväksytty hallituksen jäsen”) suorittamista.” • kahdeksannen kappaleen ensimmäinen virke on muutettu muotoon ”Kaksoisroolien välttämiseksi konsernijohtoon kuuluvien luottamushenkilöiden tai viranhaltijoiden ei tule muodostaa enemmistöä tytäryhteisön hallituksessa.” Kanta-Hämeen hyvinvointialueen konserniohjeeseen ehdotetut muutokset ovat liitteenä luonnoksena. Muutosehdotukset ja lisäykset on merkitty luonnokseen punaisella kursivilla. Poistoehdotukset on merkitty yliviivauksella. Aluevaltuuston pöytäkirjaan liitetään valtuuston hyväksymän päätöksen mukaisesti päivitetty konserniohje. (JS)
Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys	Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että se hyväksyy Kanta-Hämeen hyvinvointialueen konserniohjeen liitteen mukaisena.
Päätös	
Täytäntöönpano	Päätösesitys / aluevaltuusto
Muutoksenhaku	Ei muutoksenhakuoikeutta